

KROMOGRANIIN A SEERUMIS

Lühend	S-CgA
Mõiste	Kromograniin A (CgA) on neuroendokriinsetes rakkudes mitmete hormoonide prekursorina esinev glükoproteiin molekulmassiga 49 kDa. CgA sekreteeritakse koos biogeensete amiinide ja peptiidhormoonidega suhteliselt ühtlases koguses ning on seetõttu kasutatav diferentseerunud neuroendokriinsete kasvajate markerina. CgA sisaldus vereringes korreleerub tuumori massi ja sekretoorse aktiivsusega – ei ole tundlik väikesemõõtmeliste kasvajate suhtes. Samuti ei ole CgA spetsiifiline pahaloolumuliste kasvajate või kindlate organite suhtes. Ei sobi esmaseks uuringuks. Sobib diagnoositud haigusega patsientidel haiguse progresseerumise, ravivastuse ja retsidiivi hindamiseks.
Näidustused	▪ Abiuuring gastrointestinaaltrakti-, kopsu- ja tüümuse neuroendokriinsete kasvajate diagnoosimisel ja jälgimisel ▪ Abiuuring feokromotsütoomi, neuroblastoomi, medullaarse kilpnäärme kartsinoomi, hüpofüüsi tuumorite (v.a. prolaktinoom), insulinoomi diagnoosimisel ja jälgimisel ▪ Eesnäärme vähi ravi monitooring
Proovivõtu vahendid	Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti
Patsiendi ettevalmistus	▪ Vajalik on paastumine enne proovivõttu ▪ Ravi prootonpumba inhibiitoritega katkestada enne proovi andmist vähemalt 2 nädalaks
Materjali säilivus ja transport	Seerum: 20–25 °C 48 h, 2–8 °C 48 h, –20 °C pikemalt Juhul, kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb seerum eraldada
Teostamise aeg ja koht	Üks kord nädalas, kliinilise keemia labor, Ravi 18
Mõõtmismeetod	Fluorestsents immunomeetria (analüsaator Thermo B-R-A-H-M-S KRYPTOR Compact Plus)
Referentsvahemik	<102 µg/L
Tõlgendus	CgA↑ ▪ Neuroendokriinsed kasvaja Segavad tegurid: ▪ Ööpäevase rütmi tõttu on õhtul ja öösel CgA sisaldus veres suurem kui hommikul ja päeval ▪ Söömine ▪ Füüsiline koormus ▪ Hüpertensioon ▪ Mao akloorhüüdnäht ja sellest tulenev hüpergastrineemia (pernitsioosne aneemia, operatsiooni järgne seisund, ravi prootonpumba inhibiitoritega) ▪ Maksa-, neeru-, südamepuudulikkus ▪ Süsteemsed sidekoehaigused ▪ Põletikuline soolehaigus CgA↓ ▪ Seerumi suur kaltsiumisisaldus ▪ Somatostatiin ja selle analoogid
Hinnakirja kood	66709

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

Kirjandus	1. B·R·A·H·M·S CgA II KRYPTOR Instruction for Use 06.11.2019 2. Rifai N, Horvath AR, T. Wittwer C (2018) Tietz Textbook of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics, 4th Edition, Elsevier: 142100052-142100054 3. Gut P. Chromogranin A – unspecific neuroendocrine marker. Clinical utility and potential diagnostic pitfalls. Arch Med Sci. 2016 Feb 1; 12(1): 1–9.
Koostaja	Piret Kedars